

Спеціалізованій вченій раді ДФ 14.052.010
Державного університету «Житомирська політехніка»

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертаційну роботу Наумчук Катерини Миколаївни
на тему: «Механізм державної антикорупційної політики в забезпеченні
економічної безпеки України»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування
(галузь знань – публічне управління та адміністрування)

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з напрямками науково-
дослідних робіт

Підвищення дієвості механізму державної антикорупційної політики при взаємодії органів публічної влади та недержавних інституцій у сфері забезпечення економічної безпеки є однією з необхідних умов для формування ефективного громадянського суспільства, забезпечення економічної безпеки та прогресивного розвитку України.

В сьогоденнішніх реаліях протидія корупції державної сфери набула національного значення, адже саме від її ефективності залежить майбутнє нашої країни та благополуччя громадян. Такий процес є можливий завдяки послідовному професійно - науковому підходу щодо розробки та впровадження превентивних, стратегічних та інших державних механізмів.

Вказане підтверджує актуальність, своєчасність та надзвичайну важливість проведеного Наумчук Катериною Миколаївною дослідження на тему “ Механізм державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки України ”.

Дисертація Наумчук К.М. виконана згідно плану науково-дослідних робіт Державного університету «Житомирська політехніка» за темою «Забезпечення економічної безпеки територіальних виробничих комплексів»

(номер державної реєстрації 0120U103443), у межах якої дисертантом проведені дослідження, пов'язані з удосконаленням основних інформаційних складових економічної безпеки що впливають на підтримку територіальних виробничих комплексів України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформованих у дисертації, їх достовірність, академічна доброчесність та повнота висвітлення

Наумчук К.М. аргументовано умотивувала мету за темою дисертаційної роботи, яку визначено в обґрунтуванні теоретичних положень та розробленні практичних рекомендацій щодо удосконалення механізму державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки України. На досягнення поставленої мети дисертантом логічно сформовано таке коло завдань: дослідити історичні аспекти розвитку корупції та становлення антикорупційної політики різних часів та народів; проаналізувати основні наукові підходи до визначення сутності корупції, визначити чинники, які впливають на її розвиток; узагальнити соціальний аспект прояву корупційного явища як загрози національній безпеці країни; узагальнити вплив зарубіжного досвіду та Євроінтеграційного процесу на формування ефективного механізму протидії корупції; аналіз впливу корупції на розвиток економічної політики держави; оцінити існуючі проблеми державної антикорупційної політики через оцінку позицій України у міжнародних рейтингах; виділити основні складові інформаційної прозорості при формуванні політики економічної безпеки держави.

Ґрунтовність та достовірність отриманих наукових положень, висновків та рекомендацій підтверджується значним переліком опрацьованих джерел, обсягом залучених та проаналізованих статистичних даних, широким спектром публікацій за темою дисертаційної роботи, а також обговоренням отриманих результатів на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Порушення академічної доброчесності у дисертації не виявлено, є посилання на відповідні джерела інформації та дотримано усіх норм законодавства про авторське право.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна роботи полягає у виявленні та вирішенні існуючих проблем, що стосуються розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення та реалізації механізму державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки України. Найбільш вагомими положеннями наукової новизни слід визнати:

– удосконалені підходи до виміру корупції (соціальний, політико-економічний, кримінологічна та кримінально-правова аспекти) як об'єкту державної антикорупційної політики на основі методу аналізу із виділенням окремих властивостей, зв'язків, що дає змогу розглядати корупційне явище, яке складається з окремих підсистем, які взаємодіють між собою для вибору оптимального способу діагностики та виміру корупції з метою її усунення;

- характеристика негативного впливу корупції на економічну безпеку держави з врахуванням процесу інтеграції та глобалізації шляхом: виявлення основних економічних небезпек, які знижують рівень економічної привабливості країни; виявлення взаємозв'язку між корупцією та економічним зростанням та зниженням його впливу; зниження рівня тіньової економіки шляхом впровадження державних програм підтримки малого та середнього бізнесу, що сприятиме зниженню рівня корупції в усіх сферах державного управління;

– сформовано механізм інформаційного забезпечення державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки України шляхом розвитку системи електронного урядування, розширення контролю щодо декларування діяльності суб'єктів, які виконують функції у сфері публічного управління через запровадження моніторингу видатків;

– сформовано механізм соціально-психологічного впливу в сфері державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки України шляхом обґрунтування пропозицій з антикорупційного виховання соціуму на основі міжнародного досвіду з метою формування загальної системи нетерпимості до корупції у суспільстві; розроблення та впровадження стандартів суспільного добробуту; забезпечення траєкторії професійного та культурного розвитку посадових осіб, які виконують функції у сфері публічного управління; формування колективної соціальної відповідальності щодо дотримання вимог антикорупційного законодавства;

– теоретичні положення формування та реалізації державної антикорупційної політики через обґрунтування змісту та властивостей які загрожують економічній безпеці України; ідентифікацію поняття механізм державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки; визначення сфери впливу корупції на економічну безпеку (погіршення позицій в міжнародних рейтингах, розвиток тіньової економіки, зниження іміджу країни);

– уточнення сутності механізму державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки, що передбачає комплекс заходів, які спрямовані на розробку і постійну реалізацію різнобічних рішень, які стосуються дотримання основ конституційного ладу, збереження та поновлення процесу суспільного відтворення з метою захисту національних економічних інтересів від загроз внутрішнього та зовнішнього середовища ” яке більш чітко характеризує проблему;

– визначення впливу євроінтеграційного процесу України як чинника трансформації механізму державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки України, зокрема в частині нових завдань розвитку державного управління та дотримання основних принципів Вашингтонського договору, врахування системного підходу взаємодії Європейського Союзу та України, гармонізації параметрів їх розвитку.

Значення результатів для науки і практики

Проведене Наумчук К.М, дослідження має як теоретичне, так і прикладне значення, оскільки застосування запропонованих авторських розробок сприяє не тільки розвитку базових основ державної антикорупційної політики, а й їх організаційно-методичних положень через формування відповідних порядків, механізмів.

Практична спрямованість дисертаційної роботи підкріплена довідками про впровадження результатів у діяльність таких економічних суб'єктів: Державний університет “Житомирська політехніка”, довідка № 44-01.00/214 від 21.01.2021 р.; діяльності Комунальне підприємство «Об'єднана дирекція кінотеатрів міста» Житомирської міської ради довідка № 42 від 08.07.2021р.; Брусилівської селищної ради довідка № 04-26/1472 від 09.07.21р.

Повнота висвітлених наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

За результатами дослідження опубліковано у 13 працях, загальним обсягом 4,19д.а., у тому числі: 4 – у наукових фахових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз, 1 – у періодичних наукових виданнях держав Європейського Союзу; 8 – тез доповідей та матеріалів міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій. Особисто здобувачеві належить 2,87 друк. арк.

Зауваження та дискусійні положення дисертації

Позитивно оцінюючи сукупність авторських наукових розробок, необхідно вказати на окремі дискусійні питання наявні в дисертації, зокрема:

1. У підрозділі 1.2. множинність корупційного явища та оцінка його впливу на забезпечення економічної безпеки містить огляд основних поняття явища «корупція» та визначення основних спільних рис. Натомість поодинокі елементи все ж мають відмінності, які доцільно було б навести.

2. Запропонований авторкою взаємозв'язок елементів економічного зростання прослідковує взаємозалежність усіх елементів економічної безпеки. На нашу думку, потрібно було уточнити, які саме елементи першочергово

підпадають під вплив корупції.

3. У підпункті 3.2. корупція та безпека країни і регіонів містить аналіз таких рейтингів як: індекс сприйняття корупції; індекс сприйняття корупції до рейтингу найнебезпечніших країн; індекс сприйняття корупції до рейтингу слабкості країн; рейтинг економічної свободи та динаміка змін економічної свободи. На нашу думку доцільно було б обґрунтувати, чому саме ці індекси є важливими для подальших досліджень.

Втім, вказані зауваження не впливають на загальний високий науковий рівень представленої на розгляд дисертаційної роботи Наумчук К.М.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Наумчук Катерини Миколаївни на тему “Механізм державної антикорупційної політики в забезпеченні економічної безпеки України”, представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії, є завершеним самостійним дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані теоретико-прикладні результати в галузі публічного управління та адміністрування; за змістовними та формальними ознаками дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167, а її автор – Наумчук Катерина Миколаївна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічного управління та адміністрування – публічне управління та адміністрування.

д.держ.упр., професор

професор кафедри обліку та аудиту

Чорноморського національного

університету імені Івана Федорова

Л.В. Антонова